

Eos Blogs Gezondheid

Leven in het groen is gezond. Maar hoe groen zijn onze zorginstellingen?

Een groene omgeving heeft positieve effecten op onze gezondheid. Tegelijk staat de biodiversiteit sterk onder druk. Kunnen we biodivers groen rond zorginstellingen inzetten om de kwaliteit van de zorg te verbeteren én de biodiversiteit op te krikken?

Beeld: Een therapeutisch pad aangelegd in de tuin van VZW Eindelijk, omgeven door een bloemenweide. Credit: Gert Arijs.

Eos Blogs

Op Eos Blogs delen experts en onderzoekers hun ideeën, verwondering en standpunten over de wetenschap. De bloggers bieden je een unieke kijk achter de schermen van de wetenschap – alsof je mee in hun lab of op het veld stapt.

[Bekijk alle blogs](#)

In onze dicht bevolkte samenleving waarin veel mensen in de stad wonen, is groen niet langer een vanzelfsprekend onderdeel van je directe leefomgeving. Groen is de “vitamine G” waar onze samenleving een tekort aan heeft. Uit onderzoek blijkt dat zelfs louter het uitzicht op een groene omgeving stress doet afnemen, onze aandacht verhoogt en onze gemoedstoestand verbetert. Wanneer we toegang hebben tot groen, krijgen we ook meer zin in fysieke activiteiten wat resulteert in een betere fysieke gezondheid en een kleinere kans op obesitas. Ouderen blijven langer actief en kinderen spelen op een meer creatieve en gevarieerde manier in een natuurlijke leefomgeving. Het waarnemen van groen heeft bovendien een positief effect op het genezingsproces. Tuinen rondom zorginstellingen zijn dan ook uitgelezen locaties om een groene omgeving te creëren.

Welke kansen bieden tuinen aan onze natuur?

Tegelijk toont onderzoek aan dat tuinen, en in het bijzonder tuinen waar aandacht is voor natuur, een grote meerwaarde kunnen vormen voor de biodiversiteit. Tuinen kunnen dienen als verbinding tussen natuurgebieden maar kunnen ook een thuis bieden aan heel wat soorten waaronder kikkers, egels, vlinders en vogels! Maar liefst twaalf procent van de totale oppervlakte van Vlaanderen bestaat uit privétuinen. Dit is meer dan het totale oppervlak bos (10%)! In een sterk versnipperd Vlaanderen zijn onze tuinen dus extra belangrijk.

Een bevraging bij zorginstellingen

Tuinen rondom zorginstellingen bieden dus kansen voor mens en natuur. Daarom wilden we onderzoek doen naar de ecologische waarde van groen rondom Vlaamse zorginstellingen en of er draagvlak is om de biodiversiteit in deze tuinen, indien nodig, te verhogen. Mijn masterthesis aan de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen (UGent) biedt ondersteunend onderzoek binnen het PWO-project Biodivers zorggroen, een

multifunctioneel project waar onderzoek gedaan wordt naar ontwerp, aanleg en beheer van biodiverse restauratieve zorgtuinen.

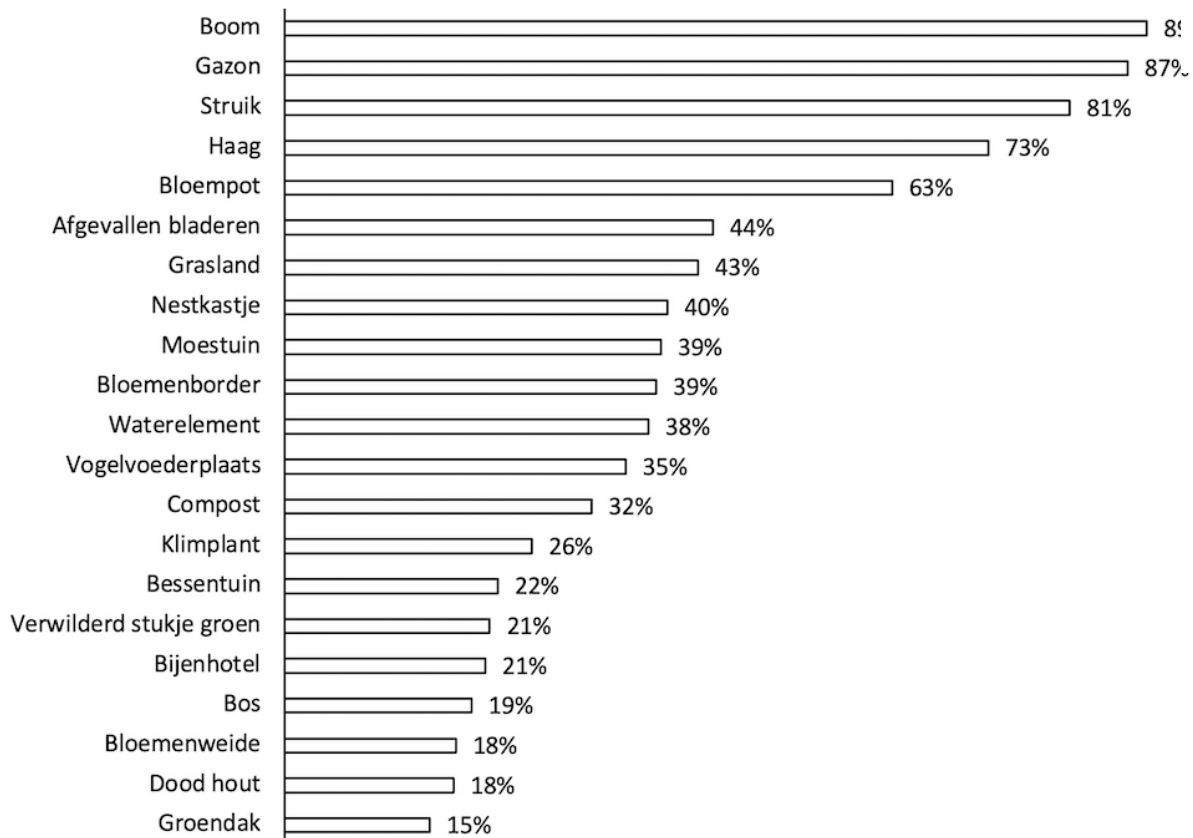
Aan de hand van een enquête, beantwoord door 915 zorginstellingen, gingen we na of er bij hen interesse is naar de effecten van biodiverse groenelementen op zorgvragers en -gevers en of er interesse is om de biodiversiteit te verhogen in hun tuinen. Verder werd ook het actueel gebruik van de tuinen bevraagd. Tot slot werd ook specifiek gevraagd naar de aanwezigheid van 21 verschillende groenelementen om een beeld te krijgen van de actuele toestand van de zorgtuinen.

Is er draagvlak voor biodiversiteit rondom zorginstellingen?

Ja! Meer dan driekwart van de zorginstellingen geven aan interesse te hebben in het effect van biodiverse groenelementen. Maar liefst zeventig procent van de zorginstellingen is bovendien geïnteresseerd in het toevoegen van één of meerdere groenelementen in hun tuin. Hoewel er duidelijk interesse is in de effecten van groen, wordt de tuin slechts beperkt aangewend voor de zorg. De meeste zorginstellingen (87%) bieden vrije toegang tot hun tuin, maar slechts één op drie zorginstellingen maken bewust gebruik van hun tuin als onderdeel van de therapie. Bij iets meer dan de helft van deze zorginstellingen (58%) is er iemand van het zorgteam actief bezig met het aanwenden van groen als onderdeel van de zorgverlening.

Is er reeds (biodivers) groen rondom zorginstellingen?

96 procent van de bevraagde zorginstellingen hebben groen op hun terrein. Bomen, gazon en struiken bleken het meest aanwezig in zorgtuinen. Maar liefst 89 procent van de zorgtuinen bevat één of meerdere bomen! Bossen, bloemenweides, dood hout en groendaken zijn in minder dan twintig van de zorgtuinen aanwezig (zie figuur 1). Om een inschatting te maken van de biodiversiteit in de tuinen, kijken we onder andere naar de variatie in groenelementen. Hoe meer verschillende groenelementen, hoe beter! Gemiddeld zijn er negen groenelementen aanwezig in de tuinen. Slechts twee procent van de zorginstelling heeft maar één groenelement in de tuin, wat vooral gazon bleek te zijn.

Figuur 1: Overzicht van de aanwezige groenelementen en het percentage van de zorginstellingen met groenelement x in hun tuin.

Het aantal verschillende vegetatielagen (laag, middelhoog en hoog) aanwezig in de tuin is een indicatie voor de verticale structuurvariatie. Onderzoek aan de universiteit van Sheffield toont aan dat deze verticale structuurvariatie een meerwaarde biedt voor alle soorten die vanzelf in je tuin komen (vogels, zoogdieren, etc.) via het voorzien van verschillende hulpbronnen zoals nestgelegenheid, voedsel en water. Heel wat zorginstellingen (61%) hebben alle drie de vegetatielagen in hun tuin. De lage vegetatielaag (bloemenweide, bloemenborder of grasland) komt het minst voor in de zorgtuinen (65%). Het groenelement gazon werd niet meegenomen als lage vegetatie, gezien dit element geen meerwaarde vormt voor de verticale structuur in de tuin.

Het potentieel van Biodivers Zorggroen in Vlaanderen

Uit de bevraging blijkt dat er kansen zijn voor de zorg en voor natuur rond zorginstellingen. Heel wat zorginstellingen hebben interesse in de effecten van biodiversiteit op zorgvragers en – gevers, maar gebruiken hun tuinen slechts beperkt als onderdeel van de therapie. Hiernaast is er ook interesse om de biodiversiteit in hun tuinen te verhogen en is er nog

veel ruimte voor groei! Slechts één procent van de zorginstellingen heeft alle 21 groenelementen in hun tuin. Hoewel er al heel wat zorgtuinen optimaal scoren op verticale structuurvariatie, blijkt de lage vegetatie het minst aanwezig in zorgtuinen.

Een groenelement dat volgens ons veel potentieel heeft is de bloemenweide.

Bloemenweides zijn op dit ogenblik slechts beperkt aanwezig in zorgtuinen maar kunnen een vrij makkelijke win-win zijn voor mens en natuur. Niet alleen zorgen ze voor geuren en kleuren in je tuin, maar ze bieden ook voedsel en schuilplaatsen aan heel wat diersoorten! De grote aanwezigheid aan gazon toont dat er voldoende ruimte is voor bloemenweides in tuinen rondom Vlaamse zorginstellingen.

Meer weten? Kijk dan op de website biodiverszorggroen.be

Ellen De Vrieze

[Meer artikels van deze auteur](#)

Jan Mertens

[Meer artikels van deze auteur](#)

An De Schrijver

[Meer artikels van deze auteur](#)

Meer over de volgende onderwerpen:

Gezondheid

Eos Blogs

zorg

natuurbeleid

Dit is een artikel van:

Gepubliceerd op:

03 november 2022

Dit artikel delen op:

Facebook

Twitter

LinkedIn

Gerelateerde artikels

Eos Blogs Gezondheid

Waarom bestaat er nog geen betere preventie tegen Lyme dan lange sokken?

Na een lange boswandeling doen we kort een schietgebedje alvorens we ons controleren op

Eos Blogs Technologie

Wat als... we geen fossiele grondstoffen meer gebruiken?

Hoe maken we in de toekomst nog medicijnen, bouwmaterialen, textiel of verpakkingsmaterialen als we geen fossiele

tekenbeten. Eén simpele beet van deze rotbeestjes kan de ziekte van Lyme veroorzaken. Als dit zo een gevaar vormt, waarom bestaat er dan nog steeds geen betere preventie dan lange sokken dragen?

Door Annelies Vansoye

grondstoffen meer gebruiken? Er bestaan al veel alternatieven, maar die kunnen vaak nog niet gebruikt worden. Gelukkig kunnen slimme computerprogramma's ons helpen.

Door Ilah Joos

Eos Blogs Technologie

U krijgt de job als... u van gender verandert

Bedrijven kunnen artificiële intelligentie gebruiken om beslissingen te maken die een grote invloed hebben op iemands leven, op voorwaarde dat ze uitleggen waarom AI deze beslissing neemt.

Door Lissa Melis

Keuze van de redactie

Gezondheid

1. **Is het beter voor je borsten om geen beha te dragen?**

Geschiedenis

2. **Constructie van hout is bijna half miljoen jaar oud**

Psyche & Brein

3. **Wat is het verschil tussen beginnende dementie en gewone vergeetachtigheid?**

Natuur & Milieu

4. **Welkom in het verborgen rijk der schimmels**

Natuurwetenschappen

5. **Botsende aardplaten kleuren diamant roze**

Kies je nieuwsbrief

Eos Wetenschap

2 x week

Tracé

Wekelijks

Psyche & brein

Tweewekelijks

Iedereen wetenschapper

Maandelijks

Eos Wetenschap

[Eos maandblad](#)[Digitale themanummers](#)[Eos Psyche&Brein](#)[Eos Specials](#)[Eos Tracé](#)[Iedereen Wetenschapper](#)[Grijze cellen](#)[Eos Pipet](#)[Ons Manifest](#)

Contact

[Abonnementendienst](#)[Tijdschriftenwinkel](#)

[Adverteren](#)

[Redactie](#)

[Bezorg ons jouw pitch](#)

[Stages en vacatures](#)

Volg ons op

© EOS

[DISCLAIMER](#)

[PRIVACY](#)

[VERKOOPSVORWAARDEN](#)

[COOKIES AANPASSEN](#)

ciM internet

site by
wieni_